

ENVIRONMENTÁLNE DNI

SVETOVÝ DEŇ VČIEL: MALÉ TVORY S OBROVSKÝM VÝZNAMOM

Včely patria medzi najdôležitejšie živočíchy na našej planéte. Hoci sú malé a nenápadné, ich význam pre ekosystémy, poľnohospodárstvo a každodenný život ľudí je nevyčísľiteľný. Práve preto si každoročne 20. mája pripomínáme Svetový deň včiel, ktorý vyhlásila OSN na počesť narodenia Antona Janšu, priekopníka moderného včelárstva zo Slovinska.

Tento deň nás má upozorniť na to, že včely sú v ohrození – a spolu s nimi aj naše potravinové systémy a biodiverzita.

Prečo sú včely také dôležité?

Včely sú jednými z najvýznamnejších opelovačov na Zemi. Viac než 75 % plodín, ktoré jeme, závisí od opelovania – od jablák, hrušiek, čerešní a mandlí až po paradajky, tekvice či kávu. Bez včiel by sme prišli o množstvo ovocia, zeleniny a kvetov – a ceny potravín by výrazne vzrástli.

Okrem produkcie medu pomáhajú včely aj pri udržiavaní ekologickej rovnováhy v prírode – opelovaním divo rastúcich rastlín zabezpečujú potravu aj pre iné živočíchy a podporujú stabilitu ekosystémov.

Čo im hrozí?

Populácie včiel a iných opelovačov celosvetovo klesajú. Medzi hlavné hrozby patria:

- ✗ Používanie pesticídov a chemikálií v poľnohospodárstve
 - ✗ Strata prirodzeného prostredia – najmä kvetnatých lúk, sadov a medonosných rastlín
 - ✗ Klimatická zmena, ktorá ovplyvňuje rozkvet rastlín a orientáciu včiel
 - ✗ Choroby a parazity, najmä klieštik varroa
- Tieto faktory spolu vytvárajú tlak, ktorý včely často nezvládajú – a to má dosah aj na nás.

Ako môžeme pomôcť?

Dobrá správa je, že pomôcť môžeme aj my – každý z nás. Napríklad takto:

🌸 Vysaďme kvety a bylinky – levanduľa, materina dúška, nechtík či slnečnica sú magnetom pre včely.

🌿 Nepoužívajme pesticídy a herbicídy – najmä v záhradách a na balkónoch.

🏠 Podporujme lokálnych včelárov – kúpou pravého kvalitného medu či včelích produktov.

🐝 Vytvorme "včelí bufet" – aj črepník s kvetmi na balkóne pomôže.

Aj malé gesto je veľká zmena.

Svetový deň včiel je skvelou príležitosťou uvedomiť si, že zdravie našej planéty závisí aj od tých najmenších tvorov. Ak pomôžeme včelám, pomáhame aj sami sebe.

Vďaka nim máme nielen med, ale aj pestrú, chutnú a živú krajinu. A to je dôvod na to, aby sme si ich chránili – nielen 20. mája, ale každý deň.